

150

ZARZĄDZENIE MINISTRA PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 15 marca 1958 r.

w sprawie zasad kierowania do pracy i udzielania przez organy zatrudnienia prezydium rad narodowych zezwoleń przedsiębiorstwom państwowym na przyjmowanie pracowników.

Na podstawie § 10 uchwały nr 42 Rady Ministrów z dnia 26 lutego 1958 r. w sprawie zadań polityki zatrudnienia w uspołecznionych zakładach pracy (Monitor Polski Nr 16, poz. 100), zwanej dalej „uchwałą”, oraz zarządzenia nr 45 Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 marca 1958 r. w sprawie zadań prezydium rad narodowych w zakresie polityki zatrudnienia w związku ze zmniejszeniem nadmiaru pracowników w zakładach pracy (Monitor Polski Nr 17, poz. 109) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Zgodnie z § 10 ust. 1 uchwały przedsiębiorstwa państwowe, zwane dalej „przedsiębiorstwami”, mają od dnia 15 marca 1958 r. obowiązek przyjmowania do pracy pracowników wyłącznie spośród kandydatów kierowanych przez organy zatrudnienia prezydium właściwych rad narodowych lub za zezwoleniem tych prezydium bądź ich organów zatrudnienia.

2. Właściwą radą narodową jest powiatowa lub miejska (miasta stanowiącego powiat) rada narodowa albo rada narodowa miasta wyłączonego z województwa, na której terenie działania znajduje się przedsiębiorstwo.

§ 2. 1. Przedsiębiorstwa zawiadomią prezydium właściwej rady narodowej o:

- a) liczbie osób przewidzianych do zwolnienia w 1958 r. w trybie uchwały oraz terminach zwolnień,
- b) ilości posiadanych i przewidywanych w okresie do 31 lipca 1958 r. wolnych miejsc pracy z podaniem terminów oraz
- c) liczbie osób, którym pracę wypowiedziano w toku realizacji uchwały.

Zawiadomienia, o których mowa pod lit. a) i b), powinny być jednorazowo nadesłane do dnia 31 marca 1958 r., zawiadomienia zaś wymienione pod lit. c) — sukcesywnie równocześnie z doręczeniem wypowiedzeń pracy (15 i ostatniego dnia miesiąca).

2. Zawiadomienia, o których mowa w ust. 1, przedsiębiorstwa powinny sporządzać według wzorów dostarczonych im przez organy zatrudnienia.

3. Zbiorcze dane liczbowe wymienione w ust. 1 lit. a) i b) prezydium właściwych rad narodowych prześlą jednorazowo do odpowiedniego dla nich prezydium wojewódzkiej rady narodowej. Natomiast zbiorcze dane wymienione w ust. 1 lit. c) będą nadsyłać do prezydium tychże wojewódzkich rad narodowych w terminach do dnia 5 i 20 miesiąca w okresie od 31 marca do 31 sierpnia 1958 r.

4. Prezydium wojewódzkich rad narodowych oraz prezydium rad narodowych miast wyłączonych z województw przekażą Ministerstwu Pracy i Opieki Społecznej:

— jednorazowo zbiorcze pisemne dane ujęte w ust. 1 lit. a) i b) według wzoru stanowiącego załącznik nr 1 w przekroju powiatowym, uzupełnione analizą opisową sytuacji w skali województwa i wypływającymi z niej wnioskami;

— do dnia 10 w miesiącach od kwietnia do września 1958 r.: pisemnie dane w przekroju powiatowym ujęte w ust. 1 lit. c) według wzoru stanowiącego załącznik nr 2, telefonicznie do dnia 25 w miesiącach od kwietnia do września 1958 r. — dane według wzoru stanowiącego załącznik nr 3.

5. W miesięcznych sprawozdaniach telefonicznych wyniki należy podawać od początku akcji do ostatniego dnia okresu sprawozdawczego (liczby narastające).

§ 3. 1. Na zgłoszone przez przedsiębiorstwa wolne miejsca pracy organy zatrudnienia kierują kandydatów spośród osób zarejestrowanych w tych organach.

2. Przy kierowaniu kandydatów na zgłoszone przez przedsiębiorstwa wolne miejsca pracy należy w pierwszym rzędzie powołać się na kwalifikacje zawodowe kandydata i stopień zdolności do wykonywania zawodu, mając na względzie poprawę stanu kwalifikacji załogi. Z tych względów przy kierowaniu do pracy należy dawać w zasadzie pierwszeństwo absolwentom szkół zawodowych oraz pracownikom posiadającym duże doświadczenie w pracy.

3. Przy równorzędnych kwalifikacjach — o pierwszeństwie skierowania do pracy decyduje stan materialny kandydata, w szczególności uwarunkowany stanem rodzinnym. Powinna przy tym być brana pod uwagę okoliczność nieposiadania, poza pracą zarobkową, innych źródeł utrzymania. Przypomina się o obowiązku zatrudniania jedynych żywicieli rodzin w drodze czynnego pośrednictwa pracy.

§ 4. 1. Tryb kierowania do pracy ustalają dotychczasowe przepisy w tym przedmiocie, ze szczególnym uwzględnieniem okólnika nr 56/11 Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 27 grudnia 1957 r. (Dz. Urz. MPiOS z 1958 r. Nr 1, poz. 4).

2. W stosunku do osób zwalnianych z pracy w trybie § 8 uchwały obowiązują wytyczne zawarte w piśmie okólnym nr 3 Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej z dnia 7 kwietnia 1955 r. w sprawie sposobu załatwiania osób zgłaszających się do organów zatrudnienia w okresie wypowiedzenia. Zgodnie z powołanym piśmie zwolnionych pracowników zgłaszających się w organach zatrudnienia należy rejestrować i w miarę możliwości kierować do pracy jeszcze w okresie wypowiedzenia. Liczba osób zarejestrowanych w okresie wypowiedzenia powinna być w sprawozdawczości statystycznej według wzoru Zp 5 podana w rubryce „miejsce na korespondencję”.

3. W razie braku możliwości zatrudnienia na danym terenie wszystkich zgłaszających się o pracę, organy zatrudnienia powinny osobom, które posiadają obiektywne warunki do przyjęcia pracy na wyjazd, proponować zatrudnienie w ramach werbunku lub w drodze wykorzystania clearingu pracy.

§ 5. Jedynym żywicielem rodzin nie posiadającym warunków do podjęcia pracy na wyjazd, którym nie można zaproponować odpowiedniej pracy na miejscu, prezydium rad narodowych będą w miarę zachodzącej potrzeby przyznawać w okresie wyczekiwania na pracę zapomogi na zasadach ustalonych instrukcją nr 26/6 Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 1 lipca 1957 r. w sprawie zasad i trybu postępowania przy przyznawaniu zapomogi dla osób pozostających bez pracy (Dz. Urz. MPiOS Nr 6, poz. 41).

§ 6. 1. Organy zatrudnienia nie mogą przyjmować zgłoszeń wolnych miejsc pracy ani kierować pracowników do tych przedsiębiorstw, które w myśl § 11 uchwały zostaną objęte zakazem przyjmowania nowych pracowników — do czasu wygaśnięcia tego zakazu.

2. Zarządzenia właściwych ministrów, wydane na podstawie § 11 uchwały, będą sukcesywnie nadsyłane przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej do prezydium wojewódzkich rad narodowych oraz rad narodowych miast wyłączonych z województw.

§ 7. 1. W myśl przepisów § 10 uchwały oraz zarządzenia nr 45 Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 marca 1953 r. prezydium powiatowych rad narodowych i miejskich rad narodowych miast stanowiących powiaty oraz rad narodowych miast wyłączonych z województw albo z upoważnienia tych prezydium ich organy zatrudnienia mogą zależnie od warunków miejscowych udzielać na czas określony zezwoleń poszczególnym przedsiębiorstwom na przyjmowanie wszystkich lub niektórych tylko kategorii pracowników bez skierowania organów zatrudnienia.

2. W uzasadnionych przypadkach, a w szczególności dla umożliwienia przesunięć pracowników w obrębie województwa, prezydium wojewódzkich rad narodowych mogą w drodze nadzoru uchylić lub zmienić decyzję prezydium powiatowych rad narodowych i miejskich rad narodowych miast stanowiących powiaty.

§ 8. W zezwoleniach mogą być wskazywane zainteresowanym przedsiębiorstwom określone kategorie osób, spośród których powinni być przyjmowani do pracy potrzebni pracownicy. Do kategorii tych osób należy w szczególności zaliczyć: jedynych żywicieli rodzin, kobiety i mężczyzn w starszym wieku lub o ograniczonej zdolności do pracy (nie pobierających rent starczych lub rent inwalidzkich z tytułu pracy I i II grupy inwalidzkiej), absolwentów szkół zawodowych, młodocianych itp. Zezwolenia mogą też zawierać ograniczenia dla przedsiębiorstw przyjmowania pewnych kategorii osób, a w szczególności osób, dla których praca zarobkowa jest tylko dodatkowym źródłem utrzymania.

§ 9. 1. Przy udzielaniu zezwoleń prezydium rad narodowych będą brać pod uwagę przedsiębiorstwa, odczuwające stały brak siły roboczej w ogóle lub brak pewnych kategorii pracowników, których organy zatrudnienia nie mogą skierować na zgłaszane wolne miejsca pracy. Prezydium będą przy tym uwzględniać stan rezerw roboczych na swoim terenie i przypuszczalną liczbę osób przewidzianych do zwolnienia w trybie uchwały.

2. Zaleca się rozważenie udzielania zwolnień od obowiązku wyłącznego przyjmowania pracowników za skierowaniem organów zatrudnienia przedsiębiorstwom takich gałęzi gospodarki narodowej, jak:

- a) rolnictwo i leśnictwo — w odniesieniu do robotników rolnych i leśnych,
- b) górnictwo — przy pracach podziemnych,
- c) eksploatacja pokładów kamienia i rud,
- d) produkcja cegieł sposobem ręcznym,
- e) działy przedsiębiorstw czynnych sezonowo — jak cukrownie, zakłady przetworów owocowych i ziemniaczanych, suszarnie itp., do których kierowanie pracowników jest utrudnione ze względu na położenie na terenie wiejskim i odległość do siedziby organów zatrudnienia,
- f) prace przeładunkowe w portach.

§ 10. 1. Przedsiębiorstwa zwolnione są od obowiązku przyjmowania za wyłącznym skierowaniem organów zatrudnienia tych kategorii osób, których prawo do zatrudnienia określają przepisy specjalne; dotyczy to w szczególności:

- a) żołnierzy wracających do pracy w przedsiębiorstwach, z których zostali powołani do odbycia zasadniczej służby wojskowej,
- b) pracowników, którzy powinni być przywrócenii do pracy lub ponownie przyjęci do pracy w myśl przepisów dekretu z dnia 18 stycznia 1956 r. o ograniczeniu dopuszczalności rozwiązywania umów o pracę bez wypowiedzenia oraz o zabezpieczeniu ciągłości pracy (Dz. U. Nr 2, poz. 11),
- c) pracowników, którzy powinni być przyjęci ponownie do pracy w myśl uchwały nr 446 Prezydium Rządu z dnia 7 lipca 1954 r. w sprawie zwolnień od pracy

zawodowej pracowników urzędów, instytucji i przedsiębiorstw państwowych powołanych do pełnienia niektórych funkcji i na szkolenie (Monitor Polski z 1954 r. Nr A-73, poz. 892 i z 1955 r. Nr 3, poz. 38).

d) innych przypadków, w których stwierdzono nieważność rozwiązania stosunku pracy (np. w razie niezgodnego z prawem zwolnienia z pracy: członka rady zakładowej lub komisji rozjemczej, zakładowego społecznego inspektora pracy, inwalidy wojennego lub wojskowego, pracownicy w ciąży).

2. Upoważnia się przedsiębiorstwa do przyjmowania do pracy bez skierowania organów zatrudnienia:

- a) repatriantów,
- b) absolwentów szkół wyższych,
- c) pracowników na stanowiska kierownicze, których zatrudnienie wymaga zgody jednostki nadrzędnej.

3. Decyzje o stosowaniu wyłączności pośrednictwa w odniesieniu do uczniów przyjmowanych na naukę zawodu należy podjąć we własnym zakresie w trybie przewidzianym w § 7.

§ 11. 1. Organy zatrudnienia obowiązane są do powiadamiania jednostek nadrzędnych przedsiębiorstw z wnioskiem o wyciągnięcie konsekwencji o:

- a) naruszeniu przez przedsiębiorstwa obowiązku wyłącznego przyjmowania pracowników za skierowaniem organów zatrudnienia,
- b) niezachowaniu warunków, zastrzeżonych w zezwoleniu prezydium rady narodowej na przyjmowanie pracowników,
- c) naruszeniu zakazu przyjmowania nowych pracowników, wydanego przez właściwych ministrów.

2. Jeżeli jednostka nadrzędna bądź nie udzieliła odpowiedzi, bądź zdaniem organu zatrudnienia nie wyciągnęła słuszných konsekwencji, należy o takich faktach powiadamiać za pośrednictwem prezydium właściwej wojewódzkiej rady narodowej Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej.

§ 12. Organy zatrudnienia powinny ponadto sygnalizować jednostkom nadrzędnym przedsiębiorstw:

- a) zwolnienia pracowników niezgodne z intencją uchwały (np. zwalnianie jedynych żywicieli rodzin, niezwalnianie osób posiadających inne źródła utrzymania),
- b) niedostateczne, zdaniem prezydium, zmniejszenie przerostów zatrudnienia,
- c) inne uchybienia nasuwające zastrzeżenia w stosunku do polityki zatrudnienia przedsiębiorstwa.

§ 13. Zgodnie z art. 9 dekretu z dnia 2 sierpnia 1945 r. o urzędach zatrudnienia (Dz. U. Nr 30, poz. 182) organy zatrudnienia powinny kierować do kolegów karno-administracyjnych wnioski o ukaranie kierowników zakładów pracy, którzy naruszają ustalony w art. 4 ust. 1 tego dekretu obowiązek zgłaszania do organów zatrudnienia każdego wolnego miejsca pracy i nauki zawodu oraz każdego przyjętego pracownika i każdej osoby przyjętej na naukę zawodu. Powyższe dotyczy w równej mierze tych przedsiębiorstw, które w trybie § 7 zostały zwolnione od obowiązku wyłącznego przyjmowania pracowników za skierowaniem organów zatrudnienia.

§ 14. Zarządzenie nie narusza zasad przyjmowania pracowników w ramach werbunku i clearingu pracy, ustalonych odrębnymi przepisami.

§ 15. Traci moc zarządzenie nr 15 Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 1 marca 1955 r. w sprawie zakazu przyjmowania do pracy bez skierowania organów zatrudnienia prezydium rad narodowych.

§ 16. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 15 marca 1958 r.

Minister Pracy i Opieki Społecznej: w z. T. Kochanowicz

Załączniki do zarządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 15 marca 1958 r. (poz. 150).

Załącznik nr 1.

PRZEWIDYWANE W TRYBIE UCHWAŁY NR 42 RADY MINISTRÓW Z DNIA 26 LUTEGO 1958 R. ZWOLNIENIA PRACOWNIKÓW W ROKU 1958 ORAZ POSIADANE I PRZEWIDYWANE DO DNIA 31 LIPCA 1958 R. WOLNE MIEJSCA PRACY

Lp.	Wyszczególnienie	Razem	w tym na dzień:									
			31. III	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	Pracownicy przewidziani do zwolnienia:											
	a) umysłowi											
	b) fizyczni wykwalifikowani											
	c) fizyczni niewykwalifikowani											
	Ogółem:											
	w tym:											
	a) pobierający rentę starczą											
	b) pobierający rentę inwalidzką I i II grupy											
	c) posiadający inne źródła utrzymania											
2.	Wolne miejsca pracy dla pracowników:											
	a) umysłowych											
	b) fizycznych wykwalifikowanych											
	c) fizycznych niewykwalifikowanych											

Uwagi: 1. W zawiadomieniach przesyłanych przez samodzielne oddziały zatrudnienia prezydów wojewódzkich rad narodowych i rad narodowych miast wyłączonych z województw do Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej w rubryce 4 pod lp. 2 należy podać wolne miejsca pracy na dzień 31 marca 1958 r., a w rubrykach następujących „w tym na dzień” — nazwy powiatowych i miejskich organów zatrudnienia.

2. Niniejszy wzór może być wykorzystany jako wzór zawiadomienia kierowanego przez zakład pracy do samodzielnego referatu zatrudnienia prezydium powiatowej (miejskiej) rady narodowej oraz przez samodzielny referat zatrudnienia prezydium powiatowej (miejskiej) rady narodowej do samodzielnego oddziału zatrudnienia prezydium wojewódzkiej rady narodowej.

Załącznik nr 2.

ZAWIADOMIENIE O PRACOWNIKACH, KTÓRYM WYPOWIEDZIANO PRACĘ W TRYBIE UCHWAŁY Nr 42 RADY MINISTRÓW Z DNIA 26 LUTEGO 1958 R.

Dane na dzień

1	Liczba pracowników, którym wypowiedziano pracę				Ogółem (2 + 4 + 5)	w t y m						
	umysłowych		fizycznych			pobierających rentę		posiadających inne źródła utrzymania	pozostaje do zatrudnienia przez organy zatrudnienia			
	ogółem	w tym z wyższym wykształc.	wykwalifikowanych	niewykwalifikowanych		starczą	inwalidzką I i II grupy		pracowników umysłowych		pracowników fizycznych	
									mężczyzn	kobiet	mężczyzn	kobiet
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	

Uwagi: 1. W zawiadomieniach kierowanych przez samodzielne oddziały zatrudnienia prezydów wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw) do Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej należy w rubryce 1 wpisywać nazwy powiatowych i miejskich organów zatrudnienia.

2. Wzór niniejszy może być wykorzystany jako wzór zawiadomienia wysyłanego przez zakład pracy do organu zatrudnienia prezydium powiatowej (miejskiej) rady narodowej i samodzielny oddział (referat) zatrudnienia prezydium powiatowej (miejskiej) rady narodowej do samodzielnego oddziału zatrudnienia prezydium wojewódzkiej rady narodowej. W zależności od powyższego w rubryce 1 należy wpisać nazwę i adres zakładu pracy bądź nazwy zakładów pracy.

Załącznik nr 3.

WZÓR TELEFONICZNEGO (TELEGRAFICZNEGO) ZAWIADOMIENIA O PRACOWNIKACH ZWOLNIONYCH W TRYBIE
UCHWAŁY Nr 42 RADY MINISTRÓW Z DNIA 26 LUTEGO 1958 R.

42 — nazwa akcji,

A — liczba pracowników zwolnionych ogółem od początku
akcji,

B — w tym liczba pracowników zwolnionych pozostających
do zatrudnienia przez organy zatrudnienia,

C — ilość wolnych miejsc pracy.